

AKADEMIJA SIGURNOSTI – CENTAR IZVRSNOSTI CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Vizijom, programskim određenjem i organizacijskim ustrojem potrebno je zaštitu na radu odrediti kao jedan od važnih prioriteta gospodarskog i socijalnog razvitka hrvatskog društva.

Četvrta (IV.) industrijska revolucija zahtijeva odgovorne i sustavne mjere ekonomske, socijalne i obrazovne politike u svrhu primjerene prilagodbe suvremenim zahtjevima tržišta rada. Rast i razvoj znanja i vještina zaposlenika moraju ići u korak s tehnološkim razvojem. Danas se više nego ikad prije nameće imperativ ulaganja u ljudske resurse, a dio tog ulaganja je zaštita na radu i zaštita zdravlja radnika. Zalaganje za sprečavanje ozljeda na radu, profesionalnih i drugih bolesti može uspjeti jedino promicanjem pristupa koji u središte proizvodnog procesa stavlja čovjeka i zaštitu na radu kao osnovno ljudsko pravo.

Prevenција rizika i promicanje sigurnijih i zdravijih uvjeta na mjestima rada ključni su za očuvanje radne sposobnosti radnika, zadovoljavanje potreba tržišta rada, održivost mirovinskog i zdravstvenog sustava, ostvarivanje poslovnih planova, produktivnosti, konkurentnosti, gospodarskog rasta te za materijalnu sigurnost pojedinca i njegove obitelji.

Vijeće EU u prosincu 2019. g., iznoseći stajalište o strateškom okviru EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu za razdoblje 2021. –2027., istaknulo je da su sigurnost i zdravlje na radu okosnica dobrobiti i zaštite radnika, čime se pridonosi gospodarskom rastu i konkurentnosti Unije. Ulaganjima u

sigurnost i zdravlje na radu pridonosi se sprečavanju bolesti, nesreća te štetnog fizičkog i psihosocijalnog opterećenja povezanih s radom, a imaju i osjetan pozitivan učinak na gospodarstvo jer pridonose većoj učinkovitosti i održivim poslovnim karijerama. Pojava novih zanimanja i novih načina rada, sve veći broj novih vrsta radnih mjesta i oblika rada te velik broj samozaposlenih osoba predstavljaju izazov. Nadalje se posebno ukazuje da mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća čine gotovo 93 % svih poduzeća u EU-u. Često im manjka znanja i resursa za ispunjavanje zahtjeva u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu, zbog čega se suočavaju s poteškoćama pri provedbi odgovarajućih mjera o sigurnosti i zdravlju na radu.

Predlaže se poticanje poslodavaca da unaprijede vještine i znanja u vezi s obvezama i najboljim praksama u upravljanju aktivnostima u području sigurnosti i zdravlja na radu te da podupiru vanjske pružatelje usluga u području sigurnosti i zdravlja na radu u razvijanju i poboljšanju svojih usluga kako bi im se omogućilo da malim i srednjim poduzećima pružaju posebna, prilagođena rješenja, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, s ciljem rješavanja izazova u pogledu psihosocijalnih rizika i mentalnog zdravlja te sprečavanja nesreća i bolesti povezanih s radom, osobito mišićno-koštanih poremećaja.

Dakle, u promicanju granica znanja iznimno je važno djelovanje svih stručnjaka zaštite na radu, kao i drugih sudionika.

IMPERATIV CJELOŽIVOTNO UČENJE

Potrebno je razvijati svijest svakog pojedinca da ni u jednom razdoblju svojeg života ne smije zapostaviti obnavljanje stečenog znanja, ali i usvajanje novih kompetencija i vještina, prilagođavajući se zahtjevima suvremenog tržišta rada, a time i stvarajući uvjete za aktivnost na tržištu rada do stjecanja uvjeta za punu starosnu mirovinu, i prema osobnim mogućnostima što dulji ostanak u svijetu rada.

U vremenu brzih promjena i izazova u svijetu rada, cjeloživotno učenje je postalo imperativ kako bi se mogle pratiti i primjenjivati na siguran način i bez ugrožavanja zdravlja nove tehnologije koje donosi digitalizacija, automatizacija i robotizacija. Znanje je oduvijek bilo siguran put kojim se može postići izvrsnost. Poslovni ugled, konkurentsku prednost i radnu uspješnost ne donosi samo novac, već znanje i težnja ka stalnom učenju, usvajanju i primjeni novih znanja.

Uloga pojedinih sudionika u promicanju cjeloživotnog učenja

Stručno usavršavanje pravo je, obveza i odgovornost svih stručnjaka zaštite na radu. Stručnjaci zaštite na radu moraju biti spremni preuzeti osobnu odgovornost za vlastito daljnje učenje u cilju razvoja profesionalne karijere, stručne podrške radnoj okolini u kojoj su zaposleni pružajući vrhunske usluge te pridonoseći razvoju i ugledu struke.

Uloga i važnost stručnjaka zaštite na radu je nezamjenjiva. Primjenjujući stručna znanja stručnjak mora pružati stručnu pomoć poslodavcu (njegovim ovlaštenicima) te radnicima (njihovim povjerenicima), mora donositi odluke u vezi sa strukom i za njih snositi odgovornost, mora profesionalnim, stručnim i odgovornim radom „štiti“ poslodavca kao odgovornu osobu za zaštitu na radu, mora brinuti o sigurnosti i zaštiti radnika, provoditi učinkoviti unutarnji nadzor, provoditi edukaciju i poduzimati potrebne mjere te mora surađivati sa svim organizacijskim jedinicama i vanjskim sudionicima.

Poslodavci organizacijskom politikom i upravljačkim odlukama te uvažavanjem struke trebaju služiti kao primjer u promicanju učinkovite poli-

tike razvoja ljudskih potencijala, izdvajanja sredstava i vremena za stalno stručno usavršavanje stručnjaka zaštite na radu, stvaranja uvjeta za cjeloživotno učenje i pohađanje različitih programa njihovih stručnjaka zaštite na radu.

Akademija sigurnosti kao središnje mjesto razvoja i prenošenja znanja usklađivat će edukativne programe i sadržaje, pružati mogućnost stjecanja novih znanja i vještina te poticati i omogućiti stručnjacima zaštite na radu i drugim sudionicima kontinuirano usavršavanje i širi utjecaj u društvu.

Ključni čimbenici na području jačanja sigurnosti na radu su svi stručnjaci zaštite na radu kojima je potrebno razumijevanje, uvažavanje i potpora poslodavaca i radničkih predstavnika u radnoj okolini, kao i prihvaćanje struke od strane nadležnih državnih institucija.

Obrazovanje stručnjaka za zaštitu na radu, uvažavanje njihovog značaja i podizanje kvalitete njihovog rada osiguranjem kontinuiranog unapređivanja znanja, vještina i kompetencija, jedan su od najvažnijih prioriteta u zauzimanju za unapređivanje zaštite na radu, kao područja od posebnog društvenog interesa u Republici Hrvatskoj.

Svaki stručnjak osobno mora težiti ispunjenju svojeg prava i obveza. Odgovornost podrazumijeva savjesno, valjano obavljanje dužnosti, a dužnošću se smatra dužnost prema sebi, kao i prema drugima, dužnost na radu, u obrazovanju, kod kuće i dr. Na takav način preuzimamo svoju sudbinu u svoje ruke.

Znanstveno-stručni časopis "Sigurnost"

Ove godine ušli smo u 62. godinu kontinuiranog izlaženja znanstveno-stručnog časopisa "Sigurnost" koji je ne samo u Hrvatskoj već i inozemstvu prepoznatljiv po znanstvenim i stručnim člancima, aktualnim informacijama i praktičnim iskustvima iz područja zaštite na radu, zaštite zdravlja u radnoj okolini, zaštite okoliša i sigurnosti u najširem smislu.

Časopis izlazi četiri puta godišnje, a namijenjen je stručnoj i općoj javnosti; vlasnicima trgovačkih društava, obrta, poslodavcima i sindikatima i njihovim udrugama i udruženjima, ovlaštenicima poslodavaca za zaštitu na radu, po-

vjerenicima radnika za zaštitu na radu, koordinatorima za zaštitu na radu, stručnjacima za zaštitu na radu, rukovoditeljima organizacijskih jedinica za pravne poslove i upravljanje ljudskim resursima, obrazovnim, javnim i državnim institucijama, jedinicama lokalne i regionalne samouprave te svima koji žele biti upućeni u najaktualnija pitanja iz područja sigurnosti.

AKADEMIJA SIGURNOSTI – SREDIŠNJI CENTAR IZVRSNOSTI CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Cjeloživotno usavršavanje svakoga čovjeka imperativ je današnjega društva koje se razvija prema društvu znanja, a posebice to vrijedi za sve stručnjake zaštite na radu.

Potvrđujući opredjeljenje za društvenu odgovornost, pružajući dodanu vrijednost našoj bogatoj tradiciji i potvrđenim rezultatima, a osjećajući interese i potrebe struke, časopis "Sigurnost" pokreće Akademiju sigurnosti kao središnji centar izvrsnosti cjeloživotnog učenja, u sklopu koje će se organizirati stručni seminari, radionice, okrugli stolovi, panel rasprave, savjetovanja, konferencije, interne edukacije i dr., kao oblici stalnog stručnog usavršavanja i unapređivanja znanja stručnjaka zaštite na radu, kako onih koji rade kod poslodavaca, tako i onih koji rade kod ovlaštenih osoba za obavljanje poslova zaštite na radu, ali i svih drugih važnih sudionika u zauzimanju za jačanje sigurnosti u radnoj okolini i društvu.

Akademija je mjesto stvaranja i razmjenjivanja znanja, vještina i iskustava, a obrazovni programi bit će usmjereni na konkretne poslovne izazove i svakodnevnu praksu, promjene u svijetu rada, postojeće i nove rizike te primjenjive metode i mjere prevencije.

Akademija sigurnosti će omogućiti ispunjenje obveza od strane poslodavaca i stručnjaka zaštite na radu, promicati individualan pristup svakom sudioniku programa, oslušivati i uvažavati sugestije i potrebe korisnika te primjenjivati različite tehnike u osposobljavanju kao što su studija slučaja i radionica.

Planiranje, organizacija i provedba edukativnih programa zasnovat će se na aktualnim i kvalitetnim sadržajima, interesima i potrebama polaznika, predavači će biti provjereni, stručni i kompetentni, određeni troškovi će biti optimizirani, a sve zajedno će pridonijeti postizanju temeljnog cilja: kontinuiranog prijenosa, razvoja i unapređivanja znanja, vještina i kompetencija stručnjaka zaštite na radu kako bi se povećala njihova profesionalnost i učinkovitost u zaštiti na radu, kao području od posebnog društvenog interesa.

U Akademiji sigurnosti oblikovat ćemo programe u skladu s promjenama u svijetu rada, području zaštite na radu i u skladu s potrebama pojedinih korisnika, ovisno o poslovima koje obavljaju. Time ćemo na najbolji način odgovoriti na izazove koje donosi vrijeme obilježeno brzim promjenama, a time i rastućim potrebama.

Svaki polaznik bit će evidentiran u službenoj dokumentaciji, a osobno će po završetku određenog programa primiti vjerodostojnu ispravu, kao relevantan dokaz ispunjenja svojih obveza u području izobrazbe i stručnog usavršavanja.

KLUB SIGURNOSTI

Najveća vrijednost u području zaštite na radu, a time i djelovanja Akademije sigurnosti je ljudski kapital, naši stručnjaci zaštite na radu, koje ćemo organizirati u Klubu sigurnosti, kako bismo se družili, razmjenjivali iskustva i dobru praksu, organizirano djelovali kao predavači, polaznici edukativnih programa, ali i angažirani sudionici koji će imati organizirani forum s ciljem ključnog utjecaja na oblikovanje i provođenje propisa, programa i strateških dokumenata u području zaštite na radu i integralne sigurnosti. Članovi Kluba sigurnosti ostvarivat će i određene povoljnosti u vezi sa časopisom "Sigurnost" i pohađanjem edukativnih programa kojih će nositelj biti ova Akademija.

Djelovanjem u Klubu stručnjaci će promicati nezamjenjivu i važnu ulogu stručnjaka zaštite na radu te potrebu njihovog stalnog stručnog usavršavanja i osiguranja njihovog odgovarajućeg statusa u radnoj okolini i aktivnijeg utjecaja u društvu na sva interesna i stručna pitanja.

Stručnjaci zaštite na radu u ovlaštenim tvrtkama

Akademija sigurnosti omogućit će ispunjenje obveze ovlaštenih tvrtki iz Pravilnika o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu (N.N., br. 50/19.), usklađujući i provodeći godišnje planove izobrazbe i stalnog stručnog usavršavanja stručnjaka zaštite na radu ovlaštenih osoba, a u skladu s njihovim opsegom ovlaštenja.

Ovlaštene osobe za obavljanje poslova zaštite na radu jedan su od najznačajnijih čimbenika u osiguranju uvjeta za poštovanje propisa i procedura, odgovorno i učinkovito provođenje širokih aktivnosti usmjerenih na poboljšanje i stalno unapređivanje zaštite na radu. Svaka ovlaštena osoba za poslove zaštite na radu ima i dodatnu zadaću postizanja izvrsnosti u radu svojih stručnjaka zaštite na radu, kao i promicanja zdravog i sigurnog radnog okruženja.

Stručnjaci zaštite na radu zaposleni kod poslodavaca

Stručnjaci zaštite na radu zaposleni kod poslodavaca moraju imati odgovarajući status u unutarnjem organizacijskom ustroju i mogućnost stalnog stručnog usavršavanja, unapređivanja znanja, vještina i kompetencija, kako bi kao stručne osobe neposredno mogle pružiti stručnu pomoć najodgovornijim osobama za organizaciju i provedbu mjera zaštite na radu u radnoj okolini (poslodavcima), kao i radnicima i njihovim predstavnicima.

Važno je i ovom prilikom istaknuti da je prema odredbama čl. 22., st. 2. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14., 118/14., 154/14., 94/18., 96/18.), poslodavac obavezan omogućiti stručnjaku zaštite na radu stručno usavršavanje iz zaštite na radu i snositi troškove toga osposobljavanja.

Važni sudionici u unapređivanju zaštite na radu

Cjeloživotno učenje u području zaštite na radu omogućava uspostavu kulture prevencije rizika, unapređivanje stanja, jednako razumijevanje, tumačenje i postupanje u vezi s pojedinim pitanjima od strane svih važnih sudionika.

Iz tog razloga, Akademija će biti otvorena i za redovito stručno usavršavanje inspektora za zašti-

tu na radu, sudaca i vještaka za zaštitu na radu, poslodavaca i njihovih ovlaštenika, rukovoditelja upravljanja ljudskim resursima, kao i radničkih predstavnika (sindikalni povjerenici, radnička vijeća, povjerenici radnika za zaštitu na radu).

Europsko vijeće posebno ukazuje na potrebu da inspektori rada budu osposobljeni i informirani o najnovijim metodama inspekcije i podizanja javne svijesti, posebno u pogledu novih tehnologija i novih oblika rada, kako bi se pomoglo malim i srednjim poduzećima te mikropoduzećima, a njihovi radnici odgovarajuće zaštitili.

EU očekuje da se poveća baza znanja poslodavaca u podupiranju radne sposobnosti i povratka na posao nakon bolovanja te jačaju međusektorsku suradnju među različitim područjima politika kako bi se smanjila diskriminacija i potaknule jednake mogućnosti zapošljavanja za osobe čija je radna sposobnost djelomična ili ograničena, uključujući osobe s mentalnim zdravstvenim poteškoćama.

EU poziva socijalne partnere (sindikati, poslodavci) da aktivno pružaju potporu osposobljavanju poslodavaca i predstavnika radnika u području sigurnosti i zdravlja na radu, kako bi se promicali znanje, vještine i mjere potrebne za utvrđivanje, procjenu i prevenciju rizika u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu.

I ovom prilikom potrebno je podsjetiti da je Zakonom o zaštiti na radu utvrđena obveza redovitog osposobljavanja iz područja zaštite na radu poslodavaca, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu pa je obveza, ali prije svega potreba isto primijeniti u praksi.

ZAKLJUČAK

Vrijeme koje danas i sutra uložimo u svoje znanje, razvoj i napredak višestruko se vraća u našem zanimanju, radu i karijeri. Osobni razvoj, stalno poboljšanje i cjeloživotno učenje zato trebaju biti način života, uređen i trajni proces u karijeri stručnjaka i zaštiti na radu, kao području od posebnog društvenog interesa, s ciljem stalnog podizanja razine sigurnosti i stvaranja dodane vrijednosti.

Stjecanje kompetencija je transformacijski proces koji mijenja navike, širi perspektive, s jed-

ne strane potiče na samostalno planiranje, donošenje odluka, preuzimanje odgovornosti za svoje učenje i rješavanje problema, ali istodobno s druge strane upućuje ljude jedne na druge: na zajednice učenja, razmjenu iskustava i primjera dobre prakse, organizirano djelovanje unutar Akademije sigurnosti, okupljanje struke u Klubu.

Cjeloživotnim učenjem upravlja unutarnja motivacija pojedinca koji neprestano promišlja i unapređuje svoje učenje. Stručno usavršavanje postalo je neizostavan segment cjeloživotnog učenja i unapređenja kvalitete rada stručnjaka zaštite na radu.

O stručnjaku zaštite na radu danas se promišlja kao o nositelju promjena koji je spreman na kontinuirano učenje i rad na sebi te samim time on postaje pokretač unapređivanja zaštite na radu.

Kada se prihvati činjenica da se uvijek može dati i učiniti više, dolaze odluke o dodatnom usavršavanju stečenih znanja i vještina.

Akademija sigurnosti je otvorena za sve vaše prijedloge, sugestije i naravno suradnju, jer zajedno možemo osmisliti i realizirati i više i bolje, djelujući poduzetno i kreativno, ostvarujući izvrsnost u zaštiti života, zdravlja i očuvanju radne sposobnosti svakog radnika u našoj radnoj okolini.

Pridružite se zajedničkoj misiji promicanja i unapređivanja zaštite na radu, kao područja od posebnog društvenog interesa i osnovnog ljudskog prava, uključite se u rad Akademije sigurnosti i Kluba sigurnosti, kao predavač i polaznik.

U zaštiti na radu znanje je moć i sigurnost. Ostvarimo taj cilj zajedno!

*Vaš Časopis "Sigurnost"
Akademija sigurnosti – Centar
izvrsnosti cjeloživotnog učenja*